

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

108. De passionum abnegatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

mendam, cuius vi planè divinâ, & admirabili peccatores instar carbonum, frigidum, nigrique suorum scelerum, ac flagitiorum turpitudine, in carbunculos, gemmasque evadunt pulcherrimas, suntque pretiosi lapilli, sive per charitatis ardorem carbunculi, sive per castitatem smaragdi, &c. O, inquam, divinam penitentiam metamorphosim, quâ vilia in pretiosa, ac fœda in pulchra commutantur!

Cant. 1.

Nigra sum, sed formosa. Ad rem Chaldaica: *Quando fecerunt Domus Israel vitulum, denigrata sunt facies eorum, sicut filiorum Æthiopia, qui morantur in tabernaculis*

Penitentia ex Æthiopicis dimissum fuit eis peccatum, multiplicatus fuit Angelos facit. Amos 9. Hier. ibid.

Cedar: Et quando egerunt penitentiam, et splendor vultus eorum, sicut vultus Angelorum. Favet Hieron. ad illud Amos: *Nunquid non ut filii Æthiopicum vos estis mihi, filii Israel, ait Dominus? Æthiopes ergo, inquit, vertuntur in filios Dei, si egerint penitentiam, & filii Dei transeunt in Æthiopes. si in profundum venerint peccatorum.*

Bern. ser. 39. in Cant.

Recordare nunc mihi (sic pulchrè Bernard.) & Moyse, & Æthiopicæ, & agnosce jam tunc præfiguratum conjugium Verbi, & animæ peccatricis, sed non potuit Moyse Æthiopicæ mutare pellem, potuit Christus. Hinc plurimorum ora, quæ peccatum erant deformia, perfecta penitentia, pulchra apparuisse dicuntur. Ex D. Philippi Vita id clarum est: nam purissimis beati Viri oculis quidam deformes, per penitentiam mutata facie, ac ore venusto apparuerunt.

De passionum abnegatione.

PUNCTUM CVIII.

D. Basil. in Reg. sus. disp. inter. 6. Tolet. 6. Luc. 6. Abnegatio sui quid.

Abnegat semetipsum. Nihil est aliud sui ipsius abnegatio, inquit S. Basil. nisi summa rerum omnium vitæ superioris oblivio, atque à sui ipsius voluntatibus recessio. Quam sententiam elucidans Card. Toletus, duas in partes secat. Prior est summa rerum omnium vitæ superioris oblivio. Vitam superiorem appellat,

A quando sine Dei gratia peccatis indulgebamus, rerum temporalium affectu, ac dulcedine acti, quarum oblivisci debet, qui se abnegat, hoc est, earum memoria non jam amplius affici, nec earum affectu amplius teneti. Posterior pars, in qua sita est veræ abnegationis substantia, est, ut ab omni voluntate, affectu, desiderio, appetitu, & inordinata passione, quæ ad illicita impellunt, recedamus, eis resistentes, contradicentes, & mentis consensum averteutes. Hæc est sui abnegatio, quam Paulus ad Gal. crucifixionem carnis cum vitiis, & concupiscentiis, & ad Coloss. expoliationem veteris hominis appellavit.

Gal. 5. Coloss. 9.

B Abnegare itaque semetipsum, est propriis suis passionibus adversari, & contradicere, eadem mortificare, ac regulare. Sic Origene.

Orig. hom. 2. in Matth. Eccl. 23. Iansen. ibid.

C Quam merito abnegandæ passiones! Sub eandem tyrannide Ecclesiasticus quot lacrymis orat: *Extollentiam oculorum ne dederis mihi* (elationem animi, & ex ea elationem oculorum ne me habere sinas) *Et omne desiderium* (quod ex elatis oculis nascitur) *averte à me. Auser à me ventris concupiscentias,* (in plurali, venter enim nunquam dicit, Sufficit: quid mirum, si sequatur?) *Et concubitus concupiscentiæ ne apprehendat me* (ex intemperanti namq; ciborum concupiscentiâ nascitur concubitus concupiscentiæ: sic lacrymâs precatur, ne concupiscentiæ veneret ipsi domineatur, ipsumque sibi devictum, & addictum habeant, & quovis attrahant.) Tandem: *Et animo irreverenti Et infrunito ne tradas me.* *Infrunito, id est, effracto.* *Isid. Clar. Impudenti, Græcè: Insatiabili.* Ubi notandum illud, *Ne tradas me,* videlicet tanquam tortori, ac tyranno, qui me pro libidine sua, tanquam mancipio sibi tradito, abutatur. Ut passione ignominie abusi sunt illi, qui eisdem traditi, hoc est, permitti fuerant.

D *Tradidit illos Deus in passiones ignominie.* *Rom. 1.* Hi sunt Dii, quibus qui serviunt, non habent requiem nec die, nec nocte. Væ his, qui traditi sunt in manus horum dominorum crudelium!

Isid. Clar. Græc.

E *Qui suis effrenatis passionibus non qui servit, indignis servit?*

Passionibus Qui suis effrenatis passionibus non qui servit, indignis servit?

Eecl. 25.

dominatur, misera servitute deseruit, ut A dicit idem Ecclesiasticus, indignis se: *Beatus, qui non servavit indigni se. Durum est per se ipsum servire; intolerabile servire indignis. Indignis autem servit, quisquis cupiditatum suarum servus est: hæc namque à rationali creatura prorsus sunt aliena, cum sint brutorum propria.*

Qui suis passionibus ducitur, ut animal in omne facinus ducitur. Rogaverat Ecclesiasticus: *Ne derelinquas me in cogitatu illorum (animi, & cordis mei, nec a cogitem, & faciam, quæ intellectus, & voluntas ex se suggerunt) tum addebat: Ne adincrescunt ignorantia mea; & multiplicentur delicta mea; & peccata mea abundant, gradatim, ignorantia, delicta, peccata.*

Psal. 36.
D. Hieron.
ex Hebr.

Et David: *Noli amulari in eo, qui prosperratur in via sua; in homine faciente iniustitias.* Hieron. ex Hebr. *Adversus virum, qui facit, quæ cogitat. Non potuit breviter absoluta hominis pravitas, & nequitia explicari: nullum enim facinus recusat, quisquis facit, quæcunque cogitat, quæque illi libido suggerit. De his idem*

Psal. 71.

Proph. Transferunt in affectum cordis, &c.

Psal. 55.

Ab harum passionum tyrannide cupiens idem liberari, clamabat: *Miserere mihi, Deus, quoniam conculeavit me homo (hic vetus, passionibus mancipatus) tota die impugnans tribulavit me. Conculeaverunt me inimici mei tota die, quoniam multi bellantes adversum me. Multi bellantes, inquit, quia videlicet hostis noster acerrimus est vetus hic homo: ac ejusdem milites, ac satellites multi sunt: nempe passionibus, ac cupiditates.*

Psal. 17.
Tit. Psal.

De his Dei gratia devictis per abnegationem in Psalmo triumphali: *Diligam te, Domine, fortitudo mea, cui titulus est: In finem puero Domini David, quo locutus est Domino verba Cantici huius; in die, qua eripuit eum Dominus de manu inimicorum ejus, & de manu Saul. Diligam te, Domine, &c.*

Geneb. ibid.

ejus gratia, & ope hostes subegi, &c. Persequar inimicos meos, & comprehendam illos (qui me antea comprehenderant) & non convertar, nec pedem referam, donec deficiant viribus, adeo ut amplius valide non insurgant; Confringam illos, cædam, percutiam abnegatione, & mortificatio-

ne; Confringam illos, nec poterunt stare. D. Hieron. ex Hebr. Cædam illos, & non poterunt surgere. Heb. confringam eos, & non poterunt surgere. Camp. Felix. Sic vulnerabo eos, ut subsistere non possint, corruent subius pedes meos. Tu pracinxisti me virtute ad bellum; & supplantasti insurgentes in me subius me. Camp. Tu undique cinxisti me robore, & gerentis bellis idoneum fecisti me, prosternebas enim, quotquot insurgere conabantur adversum me. Inimicos meos dedisti mihi dorsum: Idem: Tu præbes mihi jugulum hostium meorum, & inimicos meos dissipas. Chald. Paraphr. Patronos inimicitia mea fecisti revertere terga in conspectu meo. Et comminuas eos, ut pulverem ante faciem venti, ut lutum platearum delebo eos. D. Hier. ex Hebr. Ut lutum platearum proiciam eos. Alii pro. delebo, exinaniam, evacuo, Alii. effundam eos. Chald. Conculcabo eos. Me-taphora ducta à luto, quod congeritur, & extra viam eicitur: sic jam olim vivos hostes, motus, ac passiones, velut cadavera, in cumulos eiciam, & dispergam, &c.

Abnegatio est pugna, quam quis secum exercet, interior sancta monomachia. *Se se abnegat. Hostes corporum externi sunt, ex quibus victoriam reportamus, externa, quæ infligunt, vulnera: ac sese abnegantium adversarii intus sunt: interna igitur abnegationis manu debellandi, ac configendi. Non alienus querendus est, qui feriat, ait Beatus Laurent. Justin. Intra nos armatus est hostis, videlicet prava cupiditas. Unde bella, & lites in vobis? nonne hinc, de int. conf. e. 8. ex concupiscentiis vestris, quæ militant in Jacob. 4. membris vestris? In nobis igitur, & omnino contra nos pugnare debemus: nihil est enim aliud abnegare seipsum, quam carnalibus desideriis, quæ adversus animam militant, reluctari, &c. Ideo Dominus ait: Abneget semetipsum; hoc est, secum pugnet, se vincat, insitam cupiditatem prosternat.*

Exod. 32. *Si quis est Domini, jungatur mihi. Congregatiq; sunt ad eum omnes filii Levi, quibus ait: Pone vir gladium super femur suum, & occidat unusquisque fratrem, & amicum, & proximum. Fecerunt filii Israel juxta sermonem Moysi. Ad hæc verba Am-*

D. Ambrosius
epist. 6.

ba Ambros. epist. 56. Sanctiora, inquit, A
ceteris ad hoc munus eliguntur ministe-
ria Levitarum, quorum portio Deus:
nesciunt enim suis parere, qui nihil scum
norunt: quoniam Sanctis omnia Deus
est: (Deus meus; & omnia; Franciscus
subdit.) Est etiam ille Levita verus ul-
tor, & vindex, qui carnem interimit, ut
ferret spiritum, qualis erat ille, qui ait:

2. Cor. 9.

Castigo corpus meum, &c. Quid autem tam

B

proximum, quam sunt passionibus corpo-
ris? Eas in se Levita bonus interimit spi-
rituali gladio, quod est verbum Dei bis
acutum, & validum. Nonne caro anime
fraterno quodam copulatur consortio?
nonne etiam menti nostre affinis, & pro-
pinquus sermo est? Cum igitur compri-
mimus sermonem, ne multiloquio in pec-
catum incidamus, jus germanitatis ab-
rumpimus, & fraternæ vinculum pro-
pinquitatis dissolvimus. Irrationabile C
quoque suum, tanquam cognatum, ra-
tionabili vigore dissociat. Sic ergo Moy-
ses docuit insurgere in proximos suos,
per quos fides revocaretur, virtus impe-
diretur, ut dissecaretur in nobis, quid-
quid à virtute devium foret, confusum
erroribus, vitis innexum. Hucusq; Am-
bros.

Matth. 12.

Regnum calorum vim patitur, & violentis
rapiunt illud. Hæc violentia est abnega-
tio sui ipsius, in qua quis semper esse de-
bet: nam, ut Clim. ait: Monachus (sic
& perfectus Christianus) est perpetua na-
tura violentia.

Clim.

Aug. serm. 1.
de S. Ioan.
Bapt.

Aug. serm. 1. de S. Ioan. Bapt. ad il-
la verba, Regnum calorum. Non enim,
inquit, sine violentia fieri potest, ut de
abundantia: & deliciis ad famem, & si-
tim, ad abstinentiam, & crucem quis
transeat: iracundiam patientiâ, superbiâ
humilitate commutet; & homo in virum
transformetur perfectum, & quodam-
modò alter reddatur ex altero: à talibus
enim per violentiam regnum cælestis di-
ripitur.

Abnegationis
gladius semper
stringendus.

Pugna hæc cum nobis ipsis perennis
est, dum vivimus. Abnegationis arma
deponere nunquam debemus. Gladius
Crucis semper evaginatus tenendus est;
inquit Cass. cum omni die mundus sese
offerat cum delectationibus suis, & caro

Cass. l. 9.
cap. 39.

incessanter spiritum impugnet. Ideo
signanter ait Dominus Luc. 9. Abnegat
semetipsum; & mox: Tollat crucem suam
quotidie. Quotidie, ait: quia quotidie gla-
dio abnegationis egemus.

Luc. 9.

Hinc Viris apostolicis imperatum il-
lud: Qui non habet gladium, eras, &c. 2.
Machab. ult. Accipe sanctum gladium mu-
nus à Deo, in quo delicias omnes adversarios
populi mei Israel. Israel, videns Deum,
portio superior respiciens rationes æteri-
nas: adversarii sunt appetitus sensitivi,
concupiscentes adversus spiritum; hos
gladius sanctus abnegationis deiciat.

Luc. 22.

2. Mach. 15.

Abnegatio est gladius ille anceps per-
tingens usque ad divisionem anime, & spiri-
tus; hoc est, secundum August. de spiri-
tu, & anima, & Riccard. de extermina-
tione mali, partis sensitivæ, & animalis,
& partis spiritualis, ut scilicet spiritus sit
in spiritu, ceu rota in rota, & non in car-
ne. Sancta diviso, qua nulla major. Aug.

Hebr. 4.

D. August.

Riccard.

Hinc per Prophetam, Maledictus, qui
prohibet gladium suum à sanguine; hoc est,
maledictus qui hostes suos, affectus pra-
vos, mortificationis gladio non insequi-
tur, non cædit, sed vivere patitur, ac do-
minari. Præmiserat: Maledictus, qui facit
opus Domini negligenter. Opus Dei erat,
inquit Isidor. Clar. in Schol. eliminare, &
devastare Moabitæ: & qui hoc nego-
tium negligenter agebant, malediceban-
tur.

Ierem. 48.

Isid. Clar.

Pepercit Saul Amalec (Amalec. Heb.
Gens bruta, passionibus, motusque brutales
designat) & Agag, Regi pinguisimo,
quem postea Samuel, verus abnegator, in
frustra conceidit: sed Saul, qui prohibuit
gladium suum à sanguine, reprobatum est.

1. Reg. 15.

Hebr.

In libro iudicum: Iebusæum habitato-
rum Jerusalem non deleverunt filii Beniamin,
habitavitq; Iebusæus cum filiis Beniamin in
Jerusalem usque in presentem diem. D. Bern.
in Cant. Velis, aolis, intra fines
tuos habitat Iebusæus: subjugari potest,
exterminari non potest. Iebusæus est inata
cupiditas, fomes, animi passio, unde tot
eupiditates pullulant, insurgunt. Quid
agendum? D. Bern. ad illa verba, Tem-
pus putationis advenit, responderet, abne-
gationis, mortificationisq; gladio uren-
dum. Quis enim ita ad unguem omnia

D. Bern. ser.

58. in Cant.

Cant. 2.

à se superflua refecavit, ut nihil se habere
putet puracione dignum? Credite mihi,
& putata repullulat, & effugata redeunt,
& reaccenduntur extincta, & sopita de-
nud excitantur. Parum est ergo semel
putasse, sæpe putandum est, immò, si
fieri possit, semper, quia semper, quod
putari oporteat, si non dissimulas, inve-
nis. Quantumlibet in hoc corpore ma-
nens profeceris, erras, si vitia putas
emortua, & non magis suppressa. Velis,
nolis, intra fines tuos habitat Iebuseus.
Semper ergo tenere debes in manibus
gladios ancipites; facere vindictam in
nationibus, increpationes in populis, al-
ligare Reges eorum in compedibus, &
nobiles eorum in manicis ferreis, & face-
re in eis iudicium conscriptum, &c. Benè
autem Reges, etsi nobiliores in compedi-
bus, & nobiles, etsi Regibus minus nobi-
les in manicis, quia si passiones, & affe-
ctiones benè constringuntur, facilè sen-
sus mortificantur. Compedes passio-
nis, manicæ sensibus.

Psal. 149.

In Vit. Pat. 2.
l. de form.

Senex quidam,
dum se mortuum
credidit in forni-
cationem in-
cessit.

O felices, qui ad ultimum vitæ spiri-
tum sese constringunt, nec se, dum vi-
vunt, mortuos credunt. Sic se mortuum
credidit in suam perniciem senex ille, qui
quàm vivus tamen fuerit, audite. In Vi-
tis Patrum senex quidam erat in Scythia,
qui cum incurrisset in aegritudinem ma-
gnam; serviebant ei Fratres, & videns
senex, quia laborarent, dixit: Vado in
Egyptum, ut solvam Fratres istos. Et
dixit ei Abbas Moyses: Non vadas, quia
in fornicationem incursum es. Ille au-
tem contristatus dicit: Mortuum est cor-
pus meum, & tu mihi ista dicis? Surgens
ergo abiit in Egyptum. Quod cum au-
didissent homines circumquaque habitan-
tes, offerebant ei multa. Venit etiam ad
eum quædam virgo fidelis, volens obse-
quium suum seni illi infirmanti impen-
dere. Et post aliquantulum temporis,
cum de aegritudine, qua tenebatur, me-
lius habuisset, incurrit in eam, at illa con-
cepit, &c. Credite mihi, inquit Bernardus,
& putata repullulant, & effugata
redeunt, & reaccenduntur extincta. Er-
ras, si vitia putas emortua, & non magis
suppressa.

Suppressa certè putabat ille, de quo
Gregorius in Dial. In Provincia Nursia
Presbyter quidam commissam sibi cum
magno timore Domini regebat Ecclesia.
Qui ex tempore ordinationis acceptæ
Presbyteram suam ut sororem diligens, *vel animam*
sed quasi hostem cavens, ad se propius
accedere nunquam sinebat, eamque sibi
propinquare nulla occasione per-
mittens, ab ea sibi communionem fundi-
tè: Tolle pa-
tens familiaritatis abscederat. Habent
quippe sancti Viri hoc proprium, ut quò
semper ab illicitis longè sint, a se plerum-
que etiam licita abscedant. Unde idem
vir, ne unquam per eam incurreret cul-
pam, sibi etiam per illam ministrari recu-
sabat necessaria. Hic ergo venerabilis
Presbyter cum longam vitæ impleisset
ætatem, anno quadragesimo ordinatio-
nis sue inardefcente graviter febre cor-
reptus, ad extrema deductus est. Sed
cum eum Presbytera sua conspiceret, so-
litis jam membris, quasi in morte disten-
tum, si quod adhuc ei vitale spiramen in-
esset, naribus eius apposita curavit aure
dignoscere. Quod ille sentiens, cui tenuis-
simus inerat status, quantulo admissa
valuit, ut loqui potuisset, in se vescente
spiritu, collegit vocem, atque erupit, di-
cens: Recede à me, mulier, adhuc igni-
culus vivit, paleam tolle.

Quòd possumus abnegare passio-
nes, sed non omninò
tollere.

PVNCTVM CIX.

Divus Hieron. refellit quorundam
errorè, qui hominem omninò apa-
theticum, hoc est, sine ullo prorsus affe-
ctu, & impassibilem requirunt in Chri-
stiana perfectione, statuuntque ultimum
perfectionis gradum impassibilitatem,
indolentiam quandam Stoicam, apathia,
carentiam affectuum, & passionum. Sed
hoc est hominem ex homine tollere, ait
Hieron.

D. Hieron.
epist. ad Cle-
siphon.